

till: Obs Special 22/7 1996

Krönikör: Hillevi Helmfrid

Bilen, vår heliga ko ?

På femtio år har den globala bilparken tiofaldigats. Den så kallade befolkningsexplosionen är blygsam jämfört med den takt med vilken antalet bilar växer. Flera av de idag kända allvarliga miljöhoten, både globalt och lokalt, beror på massbilismen.

Det pågår en lovvärd teknisk utveckling inom bilbranschen. Katalysatorn är ett litet steg i rätt riktning. Försöken med återvinningsbara bilar och alternativa bränslen är ytteligare steg. Men åtgärderna sackar efter i kapplöpningen mot miljöförstöringen.

Koldioxidutsläppen globalt åtminstone måste minska med omkring 70% om vi ska kunna förhindra oåterkalleliga klimatrubbingar. Samtidigt fortsätter koldioxidutsläppen från den svenska bilparken att öka.

Utsläppen av koldioxid kan inte renas bort. De står i direkt proportion till bilens bränsleförbrukning. Om man däremot använder biobränslen kommer kolet i kretslopp och förbränningen ökar inte på växhuseffekten. Men det är tveksamt om biobränslena skulle räcka för att ersätta dagens bensinförbrukning. Globalt sett har vi ju ingen överskottsareal av åker eller skog. En bil per hushåll i hela världen är en ekologisk omöjlighet.

Alltså borde vi i vår del av världen gå före och utveckla andra transportsätt och stå förebild genom en mindre resurskrävande livsstil. Men detta sker inte. Bilen är vårt samhälles heliga ko.

Varför? Det kan man bara förstå om man förstår vilken roll bilen egentligen spelar. Vilka behov den tillfredsställer. För inte är det enbart transportbehov. Isåfall skulle vi hittat alternativ till denna livsfarliga uppfinning för länge sedan.

Bilen är mycket mer än ett transportmedel. Den är ett förlängt vardagsrum som jag kan ta med mig ut i världen. Den har också fått sitt eget hus därhemma, garaget, den till synes viktigaste delen på varje modern villa.

Bilen är en symbol för min livsstil. Det gäller både porschen, den rostiga amazonen och familje-volvo. Genom bilen kan jag, trots jantelagen, visa omvärlden att jag är framgångsrik.

Att köra fort. Det gör mig stark och överlägsen. Spänningen ger en känsla av att vara mitt i livet.

Och så bilbingot. Tänk att kunna delta i en social aktivitet med främmande människor och samtidigt vara skyddad från dem!

Bilen – ett kärt samtalsämne. Få samtalsämnen är så klassöverskridande som bilbesiktning och trafiksituationer. Ett samtalsämne att ta till när andra tryter.

Kort sagt: Vi älskar bilen!

I en färsk svensk undersökning säger bilpendlare att resan till och från jobbet är den enda tid på dagen då de känner att de har rätt att sitta för sig själva med sina egna tankar.

Det verkar alltså som att bilen används för att möta en rad grundläggande mänskliga behov:

Tänk om våra helt naturliga behov av identitet, frihet, spänning, närvaro, skydd, gemenskap och vila skulle kunna mötas på något annat sätt... Jag säger inte att det är möjligt. De kanske är så att bilen är den enda som kan ge oss detta som vi så innerligt behöver...

Jag säger bara: Tänk om det vore så. Då skulle debatten om alternativa transportmedel kunna föras mer avspänt och sakligt än idag. Utan så mycket känslor för bilen bubblades under ytan av låtsat rationella transportargument orealistiska förespeglningar om att det går att både äta kakan och att bränna upp den.